

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pirc, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izbaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji 2 gld., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopni ceni: Inserat na celi strani 16 gld., na $\frac{1}{2}$ strani 8 gld., na $\frac{1}{4}$ strani 5 gld. in na $\frac{1}{8}$ strani 3 gld. Pri večjih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah šte. 3.

Št. 7. V Ljubljani, 15. aprila 1896. Leto XIII.

Obseg: Najcenejša in najhitrejša obnovitev opustošenih vinogradov. (Dalje.) — Poskusi s sladkorno peso l. 1895. — Vprašanja in odgovori. — Gospodarske novice. — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske. — Listnica uredništva. — Tržne cene. — Inserati.

Najcenejša in najhitrejša obnovitev opustošenih vinogradov.

(Dalje.)

Zašolanje ključev.

Kdor ameriških ključev ne misli požlahtniti kot takih ali pa posaditi v vinograd, postavi jih za eno leto v trtnico, da se tam okorenijo in jih potem požlahtni kot enoletne korenjake (bilfe). To je tudi umestneje, ker se mu jih v tem slučaju veliko več prime, kakor na ključeh cepljenih.

Za zašo-

lanje ključev more biti primerna vsaka zemlja in lega; pač pa je tudi za to veliko bolje, ako se izbere bolj ravna lega z ilovnopeščeno, terej rahlo zemljo, ker gre delo v takih tleh veliko hitreje od rok.

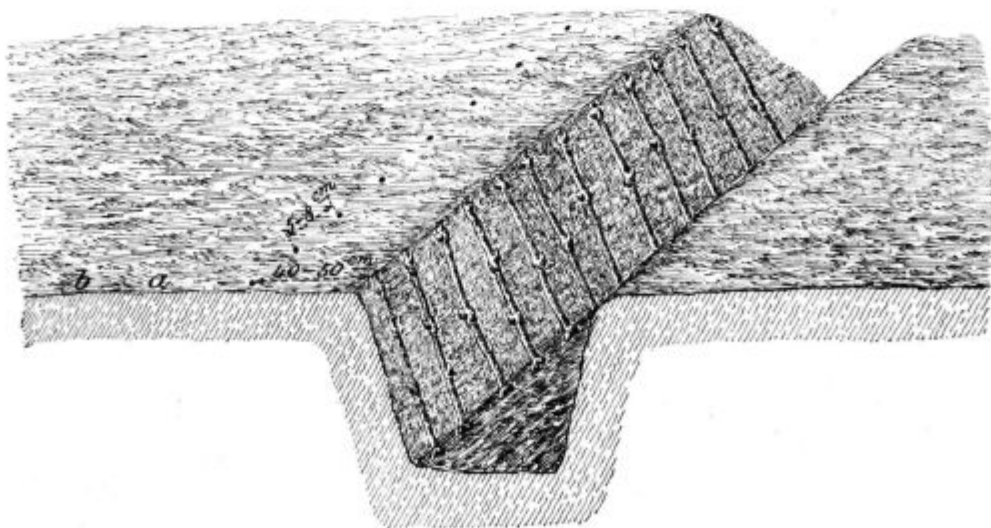
Ključki se pred sajenjem pripravijo kakor kaže po-

doba 5. na 18. strani tega lista, le s tem razločkom, da se pusti nad zgornjim očesem komaj $\frac{1}{2}$ cm lesa in da je vsak ključ $\frac{1}{2}$ m dolg. V trtnico se vložé tako, da pride zgornje oko popolnoma pod zemljo; sade se pa v obče tako, kakor cepljenke, t. j. v jarku se pritisnejo z nogo, zagnoje in zalijejo. Razloček pri zašolanju ključev

obstoji nadalje v tem, da pridejo ključki v vrstah bolj narazen (5 do 8 cm), vrsta od vrste pa po 40 do 50 cm. Pod 22. kaže način, kako se taki ključki pravilno zašolajo. V odprtem jarku se vidijo vloženi, pa ne še pokriti ključki, pike na levi strani značijo prejšnjo vrsto, črki *a* in *b* pa začetek že pokritih vrst.

Ako so bili

ključki čez zimo hranjeni v kleti ali kje drugje, so se več ali manj izsušili; zato je dobro, če se par dni pred zašolanjem postavijo v vodo (kakor je to bilo omenjeno pri požlahtnjevanju ključev), da se dobro namočijo. Najsi bodo ti ključki še tako sveži in za saditev pravilno pri-

Podoba 22.

pravljeni, se vendar vsi ne primejo in jih more izostati več odstotkov. Prav dobri uspehi se dosežejo, ako se s ključi pred sajenjem tako ravna, da napravijo že malo koreninic, ali vsaj tako zvani „kálus“. To se doseže s tem, da se za sajenje pravilno pripravljene ključi povežejo v butare po 50 do 100 skupaj ter se tako povežejo v 40 do 50 cm globoko, po potrebi široko, na solnčni strani ali pod kakim zidom izkopano jamo (pod. 23. *) Butare naj se postavijo narobe, tako, da pridejo debelejši konci navzgor (pod. 23. a). Butara se postavi poleg butare, in potem se pokrijejo z vlažnim mahom komaj 2 prsta na debelo (pod. 23. b), potem se mah še nekoliko zmoči in se pokrije za dober prst na debelo s peskom ali s svižem (pod. 23. c). Če kraj ni prav solnčen, nameče se vrhu peska dobro razkrojenega gnoja. Najboljši gnoj je konjšček, ker je jako vroč. Po njem se posuje še nekoliko peska.

V teku 2 do 4 tednov začno ključi poganjati koreninice. Na to se vzamejo iz jame in se posade ali naravnost v vinograd, ali v trtnico, ali pa se lahko tudi poprej pocepijo in potem vsadé v trtnico. Pri jemanju iz jame je treba prav pazljivo ravnati, ker se drugače tako nežne koreninice koj polomijo. Ako se ključi več časa puste v jami (5 do 6 tednov), se koreninice bolj utrdijo, postanejo tudi veliko daljše in močnejše, ter se teže polomijo. Butare lahko več tednov ostanejo v jami, ker za sajenje je čas še meseca junija; paziti je le treba, da očesca ne začno preveč poganjati.

Kadar se na ta način okoreninjeni ključi vzamejo iz jam, treba jih je koj po konci postaviti v posodo, napolnjeno z vodo, da pridejo koreninice v vodo, drugače se pokvarijo, ker so jako nežne; trta, s pokvarjenimi koreninami vsajena v vinograd ali v trtnico pa rada vsahne. Tudi pri sajenju morajo trte stati v vodi, ali pa naj bodo vsaj pokrite z mokro sunjo. Tudi ako se tako okoreninjeni ključi sade naravnost v vinograd, je treba na to gledati, da pride zgornje oko, kakor pri zašolanju v trtnico, popolnoma pod zemljo. Pri sajenju naj se koreninice enakomerno razširijo v jami.

Da se to zašolanje vrši enakomerno, poslužujemo se tudi tu lahko sadilnikov, kakor pri vlaganju cepljenk (pod. 14.); le letvice, s katerimi odmerjamo oddaljenost vrste od vrste, morajo biti krajše, in sicer dolge le 40 do 50 cm. Ako se sadi s sadilniki, priti morajo zgornja očesa pod zarez, in le les nad zadnjim očesom, ki je, kakor že omenjeno, komaj $\frac{1}{2}$ cm dolg, pride med zarez. Tako se ključi pri zasipanju ne premaknejo, in pridejo vsi enakomerno pod površje zemlje.

Mesto sadilnikov se lahko vzame motvoz (vrvca), na katerem je zaznamovana oddaljenost posameznih trt (5 do 8 cm) z vozli ali z rdečimi trakovi. Tak motvoz se napne ob robu novega jarka od konca do konca, in pri vsakem znamenju se vsadi ključ.

Ako se vrste sade po 40 cm narazen in je oddelek dolg, je dobro, če se za vsako 4. vrsto pusti 60 cm prostora, namestu 40 cm, potem pa se spet 4 vrste vložijo po 40 cm narazen. 60 cm široki prostor potem služi za pot med vrstama, da se more poljubno opravljati vsako potrebno delo po posameznih oddelkih, in sicer polovico od ene in polovico od druge strani.

Paziti je treba, da pride ključ na podnožje in na vrh prav rahla zemlja, ktera v prvem slučaju pospešuje razvoj koreninic, v drugem pa koristi s tem, da se ob deževju ne dela tako trda skorja.

Po letu se tem ključem le redkokdaj priliva. Tudi

škropljenje z modro galico ni neobhodno potrebno; vender dobro stori, kdor to zvršuje. Pač pa je treba pridno pleti. Na kole poganjkov ni treba privezovati; kdor pa to more storiti, naj tudi tega dela nikar ne opušta.

Meseca septembra ali konci avgusta se vsi v istem poletju nastali poganjki skrajšajo na polovico, ker to pospešuje boljšo dozorevanje lesa.

Izkopavanje cepljenk.

Do meseca novembra so spomladi v trtnico vloženi, na suho cepljeni ključi ali korenjaki popolnoma zarastli, ključi dobro okoreninjeni. cepičev les pa popolnoma dozorel. Kdor misli še jeseni posaditi take cepljenke v vinograd ali pa jih razposlati, izkoplje naj jih pred zimo iz trtnice; če pa mu tega ni treba, stori bolje, ako jih pusti čez zimo do pomladi v trtnici, kakor so. Na svojem mestu ostale cepljenke se mu najbolje ohranijo čez zimo. Da jih pa ne poškoduje mráz po zimi, treba jih je še pred nastopom zime, t. j. konci meseca novembra, prisuti s zemljo, in sicer tako, da pride razven starega lesa tudi še veliko cepičevega poganjka pod zemljo. Čim mrzlejši je kraj, tem bolj je seveda treba prisuti. Na ta način prisute cepljenke se nam vidije nekako take, kakor nam jih kaže pod. 18. na 42. strani, le da nimajo listja. Po vrhu te zemlje se lahko nameče še nekoliko gnoja, kar ne varuje le cepljenke bolj pred mrázom, temveč se ob enem zagnoji trtnica, ker zimske padavine sperejo vsa hranila iz gnoja v zemljo. Spomladi se nad zemljo ostali del gnoja podkoplje, ali pa se zopet znosi na gnojišče in zmeša z drugim, svežim gnojem. Ako se ta na vrhu ostali gnoj spomladi podkoplje, se z njim nič ne zagnoji, saj nima skoraj nikakih redilnih snovij več v sebi, ker so se mu po zimi izprale; s tem, da ga podkopljemo, le zemljo zrahljamo, kar je v bolj težkih zemljah jako priporočljivo. S tem, da se cepljenke puste čez zimo na ta način v trtnici, se nič ne pokvarijo; nasprotno, prav dobro se ohranijo.

Tako prezimljene cepljenke se izkopljejo zgodaj spomladi (meseca marcija), še predno začno zopet poganjati. Pri izkopavanju naj se pazi, da se korenine kolikor mogoče malo poškodujejo, kajti, ker so še nežne, se kaj lahko potrgajo. Da se izognemo poškodovanju, izkopljemo koj v začetku 80 do 100 cm širok jarek, globok pa tako, da pridemo do glavnih korenin, torej 50 do 60 cm, kar je odvisno od dolgosti podlog. Izkopava se torej nekako tako, kakor se rigola. Ako se obdrži po vsem oddelku taka širina in globokost jarka, izkopljejo se vse cepljenke brez poškodovanja, delo gre pravilno in prav hitro od rok in ob enem se vsa trtnica prekoplje (prerigola) in kar pripravi za prihodnje vlaganje. Kdor izkopava cepljenke, rabi kopalnico, drugi za njim pa izmetava zemljo iz jarka z lopato. Izkratka, delavca rigolata trtnico. — Pri izruvanju se cepljenka prime za glavne korenine, da se ne odtrgajo od debla. Ob mrzlem vremenu naj se ne izkopava.

Pri izkopavanju se navadno ne gnoji, ker bi gnoj prišel v nekterih krajih pregloboko v zemljo, v drugih preplitvo. Gnoji naj se raje vedno pri sajenju. Par tednov pozneje se lahko zopet sadi na dotično parcelo.

Ravno tako se izkopavajo korenjaki (podloge), nastali iz ključev, zašolanih spomladi.

Ako se pa cepljenke izkopljejo pred zimo, posade se lahko naravnost na stalno mesto v vinograd, kar je najbolje; ako se ne vsade, se pa shranijo v kleti v pesek, ali se zakopljejo zunaj na prostem. Koj pri izkopavanju se za saditev odbero le take cepljenke, ktere so popolnoma zarastle. Dobro zarastle so one cepljenke, pri katerih

se ne loči cepič od podloge, ako se s precejšnje močjo zvija z eno roko cepič, z drugo podloga. Cepljenka, ktera ne prenese tega zvijanja, naj se raje vloži v trtnico še eno leto, da se tam bolje zaraste; slaba ali samo na enem koncu zarastla se kar zavrže, ker ni vredna, da bi se še nadalje mučili z njo.

Ako se cepljenke shranijo na prostem, poiskati jim je treba prostor, ki je bolj v zavetju. Trte se postavijo bolj po koncu, prav druga poleg druge, ter se popolnoma pokrijejo z zemljo, in sicer tako, da bo še cepičevega poganjka mnogo v zemlji. Pri tem je treba paziti, da med posamezne trte pride kolikor mogoče mnogo rahle zemlje, da med njimi ne ostanejo prazni prostori. Če je zemlja suha, zalijejo naj se trte z vodo. Ko je dogotovljena ena vrsta, prične se druga, ter se ravna enako, kakor pri prvi. Druga vrsta naj bode komaj za dlan oddaljena od prve.

Kadar so vse trte vložene, pokrijejo se iz zemlje moleči deli še z slamo, z listjem ali s slamnatim gnojem, in spomladi, kadar pride čas sajenja, se cepljenke pazno odkopljejo in posade za stalno v vinograd. Ako se cepljenke hranijo v kleti, vložo se, kakor je navedeno zgoraj, ali pa tako, da leže; v tem slučaju pa ni treba toliko paziti, da so skrbno pokrite, ker je v kleti bolj gorko. Samo na to je tu gledati, da se pesek preveč ne posuši; treba ga toraj večkrat zmočiti — 1 do 2krat v mesecu — sicer se cepljenke posuše.

(Dalje prihodnjič.)

Poskusi s sladkorno peso l. 1895.

Leta 1894. je bil dne 29. novembra v Trebnjem na Dolenjskem izreden občni zbor c. kr. kmetijske družbe kranjske, ki se je posvetoval o vpeljavi sladkornega obrta na Kranjsko. Zapisnik tega zbora smo objavili v 23. številu „Kmetovalčevi“ l. 1894., na str. 182. in nasl. Poleg drugih vprašanj se je razmotrivalo tudi vprašanje: „Kaj je pričeti v bližnji prihodnosti, da se pridelovanje sladkorne pese na Dolenjskem vpelje, oziroma pospeši?“ in sprejel se je nasvet, kterelega je stavil gosp. Anton grof Barbo iz Rakovnika in slove:

„V pokrajinah za sladkorno obrt brigajočih se podružnic na Dolenjskem naj se ustanove delujoči odbori, sestojeci iz po 3 udov, ki naj volijo izmed sebe načelnika. Volitev odborov naj se izvrši do 1. januarja 1895. l. ter naj pri izvolitvi sodelujejo tudi neudje. Izvolitev je treba naznaniti glavnemu odboru. Ti odbori bodo imeli nalogo, posestnike vzbujati k pridelovanju sladkorne pese, poučevati jih in jim posredovati dobavo semena in umetnih gnojil ter skrbeti, da se vzorci pridelane pese določijo glavnemu odboru, ki naj priskrbi analizo. Do dne 1. marcija 1895. l. naj delujoči odbori glavnemu odboru prijavijo imenik posestnikov, ki se hočejo pečati s temi poskusi, in proračun, koliko potrebujejo semena in gnojil. Od meseca decembra pa do meseca aprila naj se vrše potna predavanja o pridelovanju sladkorne pese. Seme in gnojila naj glavni odbor poskuševalcem priskrbi brezplačno, sam pa naj se glede pokritja teh stroškov obrne na deželni odbor in na c. kr. kmetijsko ministertvo.“

Izvršujoč ta sklep je glavni odbor povabil kmetijske podružnice v Dobropoljah, v Št. Vidu pri Zatičini, v Trebnjem, v Žužembergu, v Mokronogu, v Metliki, v Črnomlju, v Novem Mestu, v Sv. Križu pri Litiji, v Čatežu in v Kočevju k sodelovanju, jih naprosil, da izvolijo delujoče odbore, ter jim je dal za prva dela potrebnih navodil.

Vsled tega poziva se je ustanovilo 9 delujočih odborov; njih načelniki in bivališča se razvidijo iz nastopnega zaznamka:

Št.	Načelnik delujočemu odboru	Njegovo bivališče	Kmetijska podružnica
1	Frančišek Pajk, posestnik	Št. Vid	Zatičina
2	Julij Treo, grajščak	Mala Vas	Trebnje
3	Albin grof Margheri, grajščak	Otočec	Novo Mesto
4	Frančišek vitez Langer, grajščak	Bršljin	Novo Mesto
5	Josip vitez Savinschegg, grajščak	Metlika	Metlika
6	Janko Jeglič, nadučitelj	Sv. Križ	Sv. Križ pri Litiji
7	Peter Pogačnik, učitelj	Čatež	Čatež
8	Frančišek Spintre, nadučitelj	Kočevje	Kočevje
9	Anton grof Barbo, grajščak	Mokronog	Mokronog

Dogovorno s temi odbori je kmetijska družba razposlala 330 kg pesnega semena (Wohankovega iz Prage) in 8500 kg superfosfata. Sodimo, da je sladkorno peso sadilo kakih 4 do 500 poskušalcev. Natančnega števila ne moremo navesti, ker nam niso vsi delujoči odbori dali zadostnih podatkov.

Poskušalcem v pouk, kako se sadi in oskrbuje sladkorna pesa, je družba objavila v 5. številu „Kmetovalčevi“ l. 1895., na str. 34. in 35. spis, ki poučuje vse to. Vrhu tega sta po posameznih krajih, koder so nameravali baviti se z napominanimi poskusi, poučevala o pridelovanju sladkorne pese gospoda ravnatelj G. Pirc in pristav grmske kmetijske šole V. Rohrman.

Ob spravljanju pese s polja se je družba zopet obrnila do delujočih odborov, naj ji pošljejo vsak od 3 do 5 posestnikov po nekoliko pese za preiskavo. Pesa naj bi bila vzrastla v različnih razmerah (različna zemlja, event. različno gnojenje in obdelovanje) Na ta poziv smo iz raznih krajev dobili pese, da smo mogli dati v preiskavo 52 poskušanj. Žal, da so drugi podatki tako nedostatni, da iz njih ni moči izvajati uspešnosti kulturnih poskusov. Tako n. pr. do cela ne dostaja podatkov o množini pridelka. Vsa druga, poskuse s sladkorno peso iz l. 1895. zadevajoča pojasnila so razvidna iz nastopnega pregleda:

Opomnje k temu pregledu. Gospod Julij Treo nam je poslal 16 poskušanj. Ker pa so bile slabo zavite, so se zmešale; vzeli smo 4, ktere so se nam zdele v prvotnih svojih zavitkih.

Velik del pese nam je došel zelo ovenel, posebno poskušnje, omenjene pod števil. 10.—13., potem pod števil. 26.—28. in 38.—52. Venenje je znak, da je mnogo vode izhlapelo; vsled tega je pesni sok bolj gost in v pregledu navedeni podatki niso zanesljivi, ker kažejo boljšo kakovost, kakršna je v resnici bila. Skoraj vsi poslani nam pesi se je poznalo, da so jo obirali.

V zadnjem podolžnem predelu je zaznamovan kvocijent čistote. Ta naznanja, koliko odstotkov sladkorja je v suhi snovi pesnega soka. Kolikor večji je kvocijent čistote, toliko boljši je pesni sok.

Št.	Znak v cert.	Posla načelnik delujočega odbora	Poskušalčevo		Kakovost zemlje in gnojenje	Oskrbovanje, oziroma ravnanje s peso	Preiskava je pokazala				
			ime	bivališče			specif. težo pri 150 C	z Ballingovim sladkorometrom	odstotkov sladkorja (polarizacija)	dozovni kvocijent čistote v %	
1	XXIV	Francišek Pajk	Francišek Zorc	Višji Dob			1-0672	16-348	14-38	87-9	
2	XXV		Francišek Pajk	Št. Vid			1-0690	16-767	14-88	88-7	
3	XXVI		Josip Košak	Podgaber			1-0670	16-302	15-04	92-2	
4	XXVII		Francišek Verbič	Pristava vas			1-0676	16-414	14-88	90-6	
5	XXVIII		Marija bar. Wolkenberg	grad Selo			1-0643	15-674	14-47	92-3	
6	XLIX	Julij Treo					1-0832	20-000	17-00	85-0	
7	L						1-0735	18-204	16-10	88-4	
8	LI						1-0686	16-674	15-10	90-4	
9	LII		Julij Treo	Mala vas			1-0699	16-976	15-30	90-3	
10	XLV	Francišek vitez Langer			Železasta, ilovnata zemlja, hlevni in umetni gnoj		1-0860	20-620	17-74	86-0	
11	XLVI				Sprsteninasta, glinasta zemlja, umetno gnojilo		1-0770	18-590	17-74	95-4	
12	XLVII				Sprsteninasta, ilovnata zemlja, umetno gnojilo		1-0788	19-000	17-14	90-2	
13	XLVIII				Sprsteninasta, ilovnata zemlja, negnojena, a staro gnojino		1-0720	17-454	16-84	96-5	
14	I	Josip Savinschegg vitez Savinschegg	Josip vitez Savinschegg	Metlika	Umetno gnojilo	Seme se je vsejalo z roko, pesa se je 3krat okopala z motiko	1-0695	16-88	14-25	84-4	
15	XXIX		Ugšina?	Božakovo			1-0644	15-697	14-38	91-6	
16	XXX		Alojzij Černič	Metlika			1-0620	15-139	13-23	87-3	
17	XXXI		Muž?	Križevska vas			1-0594	14-547	12-00	82-4	
18	XXXII		Jure Bajuk	Božakovo			1-0612	14-952	12-33	82-4	
19	XXXIII		Ivanetič	Hrib			1-0670	16-302	15-29	93-8	
20	XXXIV		Kočevar	Božakovo			1-0555	13-595	10-97	87-9	
21	XXXV	Janko Jeglič		Pretržje	Težka črna prst, umetno gnojilo	Večkrat okopana, se ni obirala	1-0679	16-511	15-21	92-1	
22	XXXVI				Tihaboj	Ilovnata prst, hlevni in umetni gnoj	*	1-0624	15-232	14-39	93-8
23	XXXVII				Klanec	Rahla, malo peščena prst, hlevni gnoj	Okopana 1-3krat, se je obirala	1-0677	16-464	14-06	85-4
24	XXXVIII				Moravče	Srednje peščena prst, hlevni gnoj	Okopana enkrat, se je obirala	1-0530	13-00	10-75	82-6
25	XXXIX				Tlaka in Vodice	Železasta, ilovnata prst	*	1-0780	18-818	16-09	85-4
26	XL	Peter Pogačnik	Anton Urbančič		Ilovica s prhlico		1-0750	18-136	17-371	95-7	
27	XLI		Anton Zagorjan	Zagorica		Črna prhlica		1-0766	18-500	16-54	89-4
28	XLII		Francišek Gliha	Gorenja vas		Peščena ilovica		1-0883	21-762	19-80	90-9
29	XLIII		Kmetijska podružnica	Čatež		Rjava ilovica		1-0717	17-386	15-71	90-3
30	XLIV		Francišek Miklič	Okrog		Črna prhlica		1-0676	16-441	14-89	90-5
31	II	Francišek Spintre			Normalna gnojitev z umetnimi gnojili	Okopana 4krat	1-0624	15-232	12-57	82-5	
32	III						> 4 >	1-0666	16-209	14-69	90-6
33	IV				Nadnormalna gnojitev z umetnimi gnojili		> 2-3 >	1-0702	17-045	15-04	88-2
34	V				Boljša ilovnata zemlja, negnojena		> > >	1-0690	16-767	14-88	88-7
35	VI						> > >	1-0638	15-557	13-39	86-1
36	VII				Nadnormalna gnojitev z umetnimi gnojili		> > >	1-0641	15-627	13-47	86-2
37	VIII						> > >	1-0701	17-022	14-80	86-9
38	IX		Anton grof Barbo	Josip Grčar	Tržišče			1-0768	18-54	14-28	77-0
39	X	Ferdinand Dolar		Kot			1-0810	19-50	16-54	84-8	
40	XI	Ivan Rugelj		Št. Rupert			1-0788	19-00	15-79	83-1	
41	XII	Andrej Cerkovnik		Trstenik			1-0853	20-45	16-84	82-3	
42	XIII	Francišek Zupančič		Rakovnik			1-0717	17-38	15-04	86-5	
43	XIV	Marija Gričar		Brinje			1-0902	21-50	14-73	68-5	
44	XV	Ivan Majcen		Tržišče			1-0873	20-90	18-04	86-3	
45	XVI	Francišek Prijatelj		Tržišče			1-0736	17-81	15-04	84-4	
46	XVII	Ivan Dolensek		Jeberjek			1-0759	18-34	15-04	82-0	
47	XVIII	Ivan Majcen		Kapla vas			1-0787	18-97	15-26	80-4	
48	XIX	Anton Penca		Mokronog			1-0759	18-34	16-54	90-1	
49	XX	Ignacij Gospodarič		Praprotnica			1-0855	20-50	17-52	85-4	
50	XXI	Ignacij Majcen		Mokronog			1-0787	18-95	15-26	80-5	
51	XXII	Anton grof Barbo		Rakovnik			1-0840	20-21	16-69	82-5	
52	XXIII	Francišek Kržišnik		Mokronog			1-0696	16-90	14-36	80-6	

Večinoma so peso sadili po gnojeni okopavini. Na novo se je gnojilo s superfosfatom.

Jesen 1. 1894. se je naredila praha, spomladi 1. 1895 se je na novo preoralo. Pesa se je sejala v drugi polovici meseca aprila. Okopavalo se je po 3-4krat, v plitvih tleh tudi osipalo. Ljudje so večnoma peso obirali.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 79. Kobilica, ki je skotila pred par tedni žrebe, ima tako malo mleka, da mladič komaj živi. **Kaj naj kobili polagam, da dobi več mleka?** Eni mi svetujejo polagati kuhano pšenico, a kobilica ne mara zanj. Kobilica je dobivala dosihmal oves in je dobro rejena (J. D. v Št. I.)

Odgovor: Pred vsem je kobila treba krmiti s težno hrano ter ji polagati krmila, ki pospešujejo tvorjenje mleka. Taka krmila so ječmenova moka, pomešana v pitno vodo, kuhano laneno seme, otrobi in korenje. Če pa vzlic temu kobilica ne dobi mleka, krmito žrebe posebej, in sicer z ješprenom, kuhanim na vodi, kteremu dodajte nekoliko kravjega mleka. Ta zmes se poklada mlačna. Taka ješprenova juha ima glede okusa in učinka tako veliko sličnost s kobilnim mlekom, da jo žrebeta ne le rada jedo, ampak ob nji tako dobro uspevajo, kakor pri najboljših kobilah. Krmljenje z ješprenovo juho ima celo pri dobro molzoih kobilah velike prednosti, ker ob nji žrebe lahko čaka na svojo mater, kadar je pri delu, in ker se pozneje laže in hitreje odstavi.

Vprašanje 80. Kaj določa zakon o potih za silo; ali določa, da bo vsak vozil koder bo hotel? (J. K. na V.)

Odgovor: Kakor je do sedaj bilo naše zakonodajstvo, se je moglo pripetiti in se je tudi pripetilo, da kak gospodar kakega zemljišča ni mogel obdelovati, da, niti nanj ni mogel priti, če mu tega ni dovolil sosed Tisoče in tisoče je zemljišč, ki ne leže ob kak-m potu, ter je do njih mogoče priti le čez tuja zemljišča. Tem razmeram v okoliščini priti je namen zakona o potih za silo. Na podstavi tega zakona dobi posestnik zemljišča, kterega umno oskrbovanje ali poraba je nemogoča ali otežena zaradi pomanjkljivega ali nezadostnega dohoda, pravico služnosti na tujem zemljišču za stezo, pot, hojo, vožnjo ali gobjenje živine. Zakon seveda vse natančno določa, kdaj in v kakem obsegu je dovoliti tako služnost. Skozi poslopja, dvorišča, ograjene vrtove, ali čez zemljišča, ki iz javnih ozirov ne pripuščajo potov, se ne sme dovoliti potij za silo. Tisti, kteremu se prizna pravica do poti za silo, mora za vso škodo, ki nastane vsled novega pota, plačati primerno odškodnino, in sicer v obliki glavnice. Če je treba pot graditi, sme zahtevati lastnik zemljišča, čez katero gre pot, da mu opravičenec v to svrhu potrební del svéta odkupi. Pri določitvi kupnine se je treba ozirati na to, ali je vsled nove poti zemljišče kaj izgubilo na svoji vrednosti, ali če se je z novo potjo obdelovanje kaj obtežilo. — Zvršitev vseh teh zakonskih naredeb je v rokah okrajnih sodišč. Ta sodišča razsojajo s pomočjo izvedencev, določajo odškodnino po svojem prepričanju, ne da bi bila vezana na formalna pravila o dokazilih, in zaukazujejo uradnim potom vknjiženje novih potov v zemljiške knjige. Proti odlokom okrajnih sodišč je dovoljen priziv v teku 14 dni. Pot za silo se more vsled zahteve ene stranke zopet preklizati, če so se razmere izpremenile. Troške sodnega postopanja plača tisti, ki je zahteval pot za silo.

Vprašanje 81. Imam travnik, na kterega je nanesla voda sviža na debelo. **Kaj naj vsejem, da bo rastlo na svižu?** (J. K. na V.)

Odgovor: Na samem svižu Vam ne bo nič rastlo. Če je mogoče spravite in odvozite sviž polagoma s travnika proč, če ga je pa toliko, da se tako delo ne izplača, pa navozite nanj dobre prsti, ki se pomeša s svižem, in potem sejte trave, ki rasto na takem svetu. Vsako leto je treba gnojiti, zlasti z mešanecem, in tako morete v teku let s pridnostjo in potrpežljivostjo precej doseči.

Vprašanje 82. Neki svet sem pogozdil s smrekami, **ktere mi pa otroci režejo ali pa žagajo.** Kam naj jih odvadim, da za bodočnost to preprečim? (J. K. v V.)

Odgovor: Naznanite zadevo okrajnemu glavarstvu, ali pa okrajnemu gozdnemu nadzorniku. Pri enem ali drugem dobite pouk, kako Vam je postopati, če dotičniki sami ne bodo kaj ukrenili.

Vprašanje 83. Imam bolno svinjo, **kteri je najprej zadnji del popolnem opešal** tako, da ne more na zadnjih nogah stati. Čez nekaj dni ji pride ta bolezen tudi v prednje noge in slednjič se razširi po celem križu tako, da se je ne sme z roko dotakniti, kajti takoj čulno zastoka in z zobmi škriplje. Pred 4 tedni mi je skotila 7 mladičev, kteri so bili od začetka popolnem zdravi in čili, sedaj pa, odkar je svinja zbolela (8 dni je tega), so vsi začeli zavžito mleko izbruhati. Navadna jed svinji več ne diši; le kuhano rž jé, čisto vodo rada pije, zelo rada pa ima kruh, omočen v vinu. V par letih je imelo pri meni že 10 prasičev to bolezen, ktera traja okoli 2 meseca in vsled ktere prasič popolnem oslabi ter slednjič pogine. Prepričati sem se hotel, kak vzrok bi bil tej bolezni; zato sem pustil meseca januarija t. l. zaklati prasiča, imajočega ravno to bolezen, pa je imel ves drob in meso popolnoma zdravo. Morda so pa hlevi vzrok tej bolezni. Ti so namreč popolnem leseni ter od tal pol metra vzdignjeni tako, da je pod hlevnim podom prazen prostor, skozi kterega piha zrak. Po zimi so hlevi okrog dobro z gnojem založeni, pod podom pa ne. Kaj je vzrok tej bolezni in kako naj jo zdravim? (F. d. S v C)

Odgovor: Ta prasičja bolezen je revmatizem ter je v tesni zvezi z boleznijo v prebavilih. Vzroki bolezni so v prehlajenju in v napačnem krmljenju. Če je pod Vašimi svinjaki prazen prostor, potem ni čuda, če nastane prepah, vsled kterega se prasiči prehlade, zlasti pri Vas, ki ste v deželi burje, ktera poišče vsako špranjo. Bolezen v prebavilih pa nastane, če se po krmljenju malo tečnih in praznih ređij prične nenkrat s tečnejšo hrano, zlasti z žitom. To se navadno začne jeseni, ko nastane mraz in se hočejo prasiči hitro opitati; in tako pride vse skupaj, kar povzroča bolezen. Vsled revmatizma nastane vnetica srca, in za to prasič pogine. Glavna skrb budi bolezen preprečiti, t. j. prasiče varovati pred prehlajenjem ter jih pravilno krmiti. Zdravljenje uže bolnih prasičev prepustite pa živinozdravniku.

Vprašanje 84. V priloženem zavitku Vam pošljem nekega **žužka, uničevalca sadnega, osobito jabolčnega drevja.** Ta mrčes sem zasledil v drevesnici še le lansko poletje. Akoravno se že mnogo let pečam s sadjarstvom, vendar do lanskega leta nisem nikoli opazil tega škodljivca na sadnem drevju. Kolikor sem se jaz o njem prepričal, je sadnemu drevju, osobito pa jabolčnemu drevju, jako nevaren; ako bi se zaplodil v obilni meri, lahko uniči cele drevesnice in nasade. Zasledil sem ga tako le: Eto in dveletna cepljena sadna drevesca so začela lansko poletje, ko so spomladi lepo pognala in lepo rastle, hipoma veneti. Jaz sem jih ogledoval in preiskaval; mislil sem, da so jim morda miši ogledale korenine, a motil sem se; nisem mogel najti vzroka, čemu venejo in se suše. Posušilo se jih je več; le korenine in malo debelca je še ostalo zdravega. Ko sem letos pričel delo v drevesnici, začel sem ta drevesca natanko preiskovati in zasledil sem tega škodljivca celo v drevesnem strženu. Vse štiri, ki Vam jih pošljem na ogled, sem našel žive v strženu enega samega takega suhega drevesca. Ta pošast stržen popolnoma ogloda, da si napravi pripravno gnezdo, kjer prebiva; od tod naredi rove preko debelca do luba. Tudi na lubu sem opazil luknjice, kakor bi je navrtal s šilom. Letos sem zasledil tudi že starejša drevesca, po 5 do 6 let stara, ki so napadena. Taka drevesca se spoznajo tako le: Lubad na drevescu začne na mestu, kjer je je napal škodljivec, črneti, kakor bi je malo s sajami namazal. Na takem mestu se tudi opazijo majhne okrogle luknjice skozi lub v deblo. Tudi sok skoz tako luknjico nekoliko solzi, in drevesce jame pešati, pri koreninah pa poganjati mladike.

Blagovolite odgovoriti v „Kmetovalcu“, kaj je prav za prav ta mrčes in kako bi se dal pokončevati? (M. P. v S.)

Odgovor: Poslani škodljivec je raskavi likar (*ecceptogaster rugulosus*). Glede tega škodljivca piše Erjavec v svoji knjigi „Naše škodljive živali“ naslednje: Likar leta meseca maja in junija. Oplojena samica prevrta drevesni lub, in sicer rajši na vejah nego na deblu, ter se zavleče pod skorjo. Med ličjem in med belino dolbe potem dolg navpičen rov in desno in levo ob straneh poklada jajca. Iz njih se izvale črvički, ki dolbejo postranske rove, zmerom širje, kakor namreč tudi črviči rastejo in se širijo. Naposled se zabubi vsak na koncu svojega rova, ki se navadno končuje v lubu. Godni hroščeki se na pomlad pregrizejo skozi skorjo in pridejo na plano. Vsakemu bode znano, pa je drevo pod lubom, med ličjem in med belino, najbolj občutljivo, kajti ondi se pretaka sok ali meza, ki redi list in sad. Umevno je torej, da drevesu ne more biti prav, ako ga na najbolj občutljivejšem mestu zajedajo likarjeve ličinke. Drevo hira in hira nekaj časa, a naposled vsahne. Kadar na lubu opaziš drobne okrogle luknjice, vedi da so se ti škodljivci nastanili na sadnem drevju. Ako je napadeno drevo še mlado in krepko, skušaj likarje pregnati s tem, da drevesu dobro gnojiš in mu dovajaš obilnega soka. Nadalje oguli lub s črvojednih mest, izreži vso zalego iz beline in potem vso rano lepo zamaži z voskom ali pa z navadno mažo iz ilovice in katrana, obrezani lub pa sežgi. To se mora zgoditi po leti (meseca julija), ko zalega še ni godna. — Ako je pa nagrizeno drevo staro in močno oškodovano, storiš najbolje, če je po leti posekaš in sežeš.

Vprašanje 85. Imam krave, katerih mleko se ne da spinit, in sicer ne po zimi in ne po leti, kakor sploh ne ob nobeni toplini. Vso mlečno posodo dobro snažim in krmim vedno enako; skušal sem razna sredstva a vse ni nič pomagalo. Kaj more biti temu vzrok in kaj naj storim? (J. Š. na P.)

Odgovor: Uzrokov, da se smetana noče spinit, tudi ob pravi toplini ne, more biti več. So boleznimi mleka, ktere je naredijo nesposobno za pinjenje. V tem slučaju je treba spoznati vzroke bolezni ter jih odstraniti. Zlasti vodenega in vlažljivega mleka smetana se ne da rada ali sploh ne spinit. Drugi vzroki morejo tičati v krmu, pa tudi v notranjih boleznih krav. Dalje se ne spini smetana, ki ima v sebi preveč mlečne kisline; v zadnjem slučaju se dodane smetani nekoliko dvojnoglikovokisllega natrona (soda bicarbonica), ki ga dobite v vsaki lekarni.

Vprašanje 86. Imam kravo, ktera se le vsako drugo leto poja, je namreč „prehodnica“, kakor pravimo pri nas. Kadar se pa poja, ostane rada breja. Kaj naj naredim, da se bo krava vsako leto pojala? (J. M. v B.)

Odgovor: V takem slučaju ni druge pomoči nego kravo na umeten način skusiti prisiliti k pojanju. Tri tedne po otežitvi pokladajte kravi rž, ječmen, laneno seme ali pražen oves s soljo, in ko mine 4 tedne od otežitve, pa ji dajte zjutraj na tešče med kruhom 2 grama praška španskih muh, in če to ne pomaga, čez dva dni zopet toliko tega prahu.

Vprašanje 87. Kako morem odpraviti molje, ki mi v žitnici delajo silno škodo? (L. G. v H.)

Odgovor: Če se je žitni molj v žitnici vgnездil, moči ga je le z največjim naporom pregnati. O žitnem molju in njega zatiranju piše prof. Erjavec jako temeljito naslednje: Žitni molj je metulj, in sicer prav rahel in nežen metuljček. Po dnevu sedi mirno po stenah, krilca drži zganjena v podobi strehe, a na glavi ima čopek rumene dlake in pa črne nitkaste tipalnice. Krilca so tenka in ob krajih — razen prednjega — obrobljena s svilastimi pretenkimi dlačicami ali resicami. Prednja krila so na srebrnastem dnu rjava in črna pisana, zadnja pa sivkasta, brez vseh lis in marog. Metuljček se prikaže navadno meseca junija, časih tudi uže preje ali

pa pozneje, in ko se je zaplodil, poišče samica žitne kupe in prilepi na vsako zrno eno ali dve jajci. Ko je vse oddala, pogine. Za kakih 12 dni se iz jajca izvali bela ličinka z rjavkasto glavico. Ta mala živalca nima drugega dela, nego dolbsti zrna in razjedati moko. Ko je z enim zrnom gotova, loti se drugega, potem tretjega in tako naprej, a vsa ta zrna se drže vkup, ker jih je gosenčica prepredla in zvezala z nekimi nitimi. V takem spredku je časi po 20 in še več zrn, sredi njih je ličinka in okoli nje vse polno blata. To blato smrdi in tega smradu se navzame več ali manj vse žito, in ima tudi moka iz tega žita neprijeten duh in okus. Pravimo: žito je okopelo, in moka iz njega je zato hla. Meseca septembra je gosenčica dorastla. Tedaj prenaha jesti, gre iz svojega spredka in lazi nemirno sem ter tje, iskaje si kakoga kotička, kjer bi se mogla zapresti. Tak kotiček najde navadno kje na tleh, ali na steni; na samem žitu se jih zaprede prav malo. A lazeč pušča za seboj povsod svojo prejo, tako, da je časi ves žitni kup z njo prepržen. Ko si je našla kotiček po vseči, napravi si od smetij in oglodanih trščic rahel zapredek, v katerem prezimi še kakor ličanka, in še le na pomlad se zabubi, a nekoliko tednov pozneje se prikaže metuljček. Česa po žitnici, mazanje lesovine s katranom, često odpiranje in zračenje in večkratno pregrebanje žita odganja žitnega molja. Ako so se ti pa vender zavrgli, polagaj na kup mokre plahte, okoli pa nasuj malo žita. Gosenčice, kar jih je v žitu, pojdejo na moko plahto in potem jih lahko obereš ali pa drugače pomoriš. Metulji pa, kar jih še ni odložilo jajca, ne morejo na kup in so prisiljeni znesti jih na žito, potreseno v ta namen. Razumeva se, da moraš to žito potem tudi odstraniti, takisto mi ni treba še opominjati, da zmasti (steri) vsakega metuljčka, ki ga vidiš v žitnici ali pa zunaj kje. Svetoval bi ti tudi, da postaviš okoli kupa nekoliko posod z vodo. Leteči molji se radi zbirajo pri vodi in mnogo se jih potopi. Moljavo žito spravi hitro s pota, a predno je daš v mlin, prepraži je v krušni peči, ki mu sicer vzame kaljivost, ali ta pri mlinskem žitu tako nima nobenega pomena.

Vprašanje 88. Breja in drugače zdrava krava zadržuje mleko in ga daje le po kapljah. Ob molži daje iz enega seska nekoliko kapljic zasirjenega mleka; to traja uže 2 meseca. Na vimenu ni najti nobene bolezni; le enkrat je krava imela vime na eni strani zateklo in trdo. Kaj more biti temu vzrok in kako pomagati? (H. R. v G.)

Odgovor: Krava ne zadržuje mleka, temveč so se le mlečne žleze strdile in pokvarile vsled vnetja vimena (volčiča), kar se je takrat pripetilo, ko je imela krava zateklo in trdo vime. Tako oglušeni seski se ne dajo ozdraviti, in mi Vam ne moremo dati drugega sveta, nego počakajte, da se krava oteli in, če tudi potem ne bo dajala mleka, prodajte jo mesarju. Da je reč tako, to seveda mi le domnevamo; končno sodbo more izreči le živinozdravnik, ki kravo preišče; zato Vam priporočamo poklicati ga.

Vprašanje 89. Kako se odpravi iz njive divji česen? (A. B. v S.)

Odgovor: Da se iz njive odpravi divji česen (*allium scorodoprasum*), ni drugega sredstva kakor redno globoko oranje.

Vprašanje 90. Pri nas trdijo, da cepljene nove ameriške trte (*rupestris, riparija i. t. d.*) rastejo le 12 do 15 let, potem jih pa tudi trtna uš konča. Ali je res kaj na tem? (I. P. v Z.)

Odgovor: Veaka živa stvar, bodisi človek, žival ali rastlina, postaja tem bolj mehkužna, kolikor bolj se razvija, ali recimo „zlahatna“ postaja. Z višjo stopnjo razvitka, potem z življenjem v nenaravnih razmerah i. t. d. raste tudi mehkužnost in naredi, da so žive stvari čim dalje manj odporne proti raznim sovražnikom. To opazujemo pri ljudeh, ki postaja-

čajajo vedno bolj mehkužni (zlasti po mestih); nenaravno življenje jim nakopuje razne bolezni, ki jih spravljajo v rani grob. Razne nove bolezni nastajajo, ki posebno tam zahtevajo mnogo žrtev, koder stanuje mnogo ljudi skupaj v slabih stanovanjih, s slabo hrano i. t. d. kratko, ki žive v nenaravnih, to je v nezdravih razmerah. Močen, v čistem zraku naravno živeti človek, ki ima zdravo in zadostno hrano, se upira takim boleznim. — Tako je tudi pri živini; kolikor zlahajnejša postaja goved, tem mehkužnejša je. Pri naši govedu še jetike ne poznamo, dočim je ta bolezen kaj prav navadnega pri zelo razvitih govedih plemenih. — Vse to velja tudi za rastline, in še posebej za trto. Naravna razmnožitev trte je s semenom, a ta vinskičaku ne ugaša; on jo je na nenaraven način razmnoževal z rezniki, in to tisoče let, sadil jo je gosto v vinograde, ki so v teku desetletij in stoletij opešali, silil je trto močno roditi z vednim obrezovanjem, gnojil je malo, in zato ni čuda, ako je trta omehkužena in se ne upira raznim škodljivcem. Ko je prišla trtna uš iz Amerike, našla je našo trto uže oslabiljeno, in zato jo precej uniči, kamor pride. Na ameriško trto tudi pride trtna uš, a ona še ni omehkužena in jo prenese, t. j., ona uši klubuje. Pa tudi ameriška trta more le tam klubovati trtni uši, kjer more čvrsto in zdravo rasti, drugače ji podleže. Imamo razne ameriške trte, ki stavijo na zemljo razne zahteve, in če sadimo najboljšo ameriško trto v njej neprikladno zemljo, pa bo tudi omagala. Sadite torej ameriške trte, ki so prikladne Vaši zemlji, obdelujte jih dobro, dajajte jim z zadostnim gnojem hrane, da morejo čvrsto rasti, varujte jih peronosporo i. t. d. in rastle Vam bodo tako in toliko časa, kakor poprej domače. — Poslane korenine niso napadene od trtne uši, pač pa bolehalo za gnilobo, kateri bo morda vzrok vlaga. —

Gospodarske novice.

* † **Karol Rambousek**, posestnik znane semenske postaje v Zborovu na Češkem in dopisujoč ud naše družbe, je umrl dne 1. aprila t. l. — Dne 11. t. m. je umrl **Janez Hausenbichler**, veleposestnik v Zalcu na Štajerskem, načelnik tamošnjega dirkalskega društva ter dolgoleten ud naše družbe. — Dalje sta umrla tudi uda **Martin Kos** v Ločni pri Novem Mestu in **Jakob Štrucelj** v Dolenji vasi pri Črnomlju. — Naj počivajo v miru!

* **Sadno drevje** je družba sedaj vse oddala in ne sprejema več naročil.

* **Deteljno in laneno seme** bo družba še toliko časa oddajala, dokler bo kaj zaloge.

* **Z oddajo galice in trtnih škropilnic** je družba sedaj pričela, zato opozarjamo na dotične razglase med uradnimi vestmi.

* **Na Erzelju** pri Vipavi se je ustanovila nova podružnica naše družbe. Dne 12. t. m. je imela mnogobrojno obiskani občni zbor ob navzočnosti družbenega tajnika, g. ravnatelja Pirca, ter je sklenila omisliti si slamoreznicu in takoj pričeti priprave za ustanovitev svoje trtnice.

* **Priloga Ph. Mayfahrt-a & Comp.** je priložena današnji številki. C čitatelje opozarjamo nanjo.

Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Razglas o oddaji trtnih škropilnic.

Podpisani odbor bo tudi letos oddajal trtne škropilnice po znižani ceni, in sicer komad po 10 gld. z zabojem vred po družbene ude, po 13 gld. za neude.

Te škropilnice so najboljše in najnovejšega sestava, imajo bakreno posodo, se lahko dajo snažiti in se pri umni rabi težko pokvarijo.

Podpisani odbor bo zvršil le tista naročila, ktera dobi takoj, kajti število škropilnic po znižani ceni je omenjeno, ker je dotična podpora zelo majhna.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.

V Ljubljani, dne 15. aprila 1896.

Razglas

o oddaji modre galice za škropljenje trt v letu 1896.

Podpisana družba bo tudi letos modro galico za škropljenje trt oddajala po znižani ceni, in sicer tistim vinogradnikom, ki se pravočasno zglase zanjo in ki se zavežejo:

1.) plačati galico uže naprej, oziroma takoj po prejemu, po 22 kr. kilogram z zavojem vred;

2.) prejete galice ne prodajati z dobičkom naprej.

Ta pogoja veljata za one, ki naroče galico neposredno pri družbi.

Častita predstojništva podružnic, ktera mislijo naročiti galico skupno za svoje ude, naj stopijo v dogovor neposredno z družbo.

Opomnja: Od galice se plača na železnici le polovica voznine. — Upanje je, da bo vis. deželni odbor tudi letos prevzel troške za prevažanje galice iz Ljubljane do podružnic; zato je udom ugodneje, galico naročiti skupno potom podružnice.

Tisti, ki galice ne plačajo precej po prejemu in s katerimi se družba glede plačila ne pogodi posebej in drugače, plačati bodo morali po 6% zamudnih obrestij.

C. kr. kmetijska družba kranjska.

V Ljubljani, dne 15. aprila 1896.

Oddaja ruskega lanenega semena.

Podpisana družba tudi to leto oddaja pravo rusko laneno seme, in sicer

kilogram po 15 kr. ali stari mernik po 3 gld. 15 kr.

Naročniki naj se takoj oglase pri podpisani družbi ter naj prilože aro in naznanijo zadnjo železniško postajo.

C. kr. kmetijska družba v Ljubljani.

Oddaja deteljnega semena.

Ker je podpisana družba prepričana, da se je obraniti predenice (žide) v detelji le tedaj, ako se seje čisto seme, ukrenila je posredovati tudi letos svojim udom nakup zanesljivega deteljnega semena.

Tisti udje, ki hočejo tako seme, naroče naj ga pri podpisani družbi, ter naj prilože vsaj polovico zneska. Družba bo naročila le toliko semena, kolikor bo naročenega.

Naročeno seme je pregledala c. kr. pregledovalna postaja na Dunaju.

1 kgr. prave francoske lucerne (nemške ali večne detelje) stoji 60 kr., 1 kgr. debeloznate domače, t. j. štajerske, rdeče detelje stoji 56 kr. Naročila se sprejemajo samo od udov.

Vreče in vožnji listi se ne zaračunajajo.

Opomnja. Cene so postavljene tako nizko, da ceneje ni mogoče dati „poštenega“ semena „brez predenice“. Ker je ponujano seme dvakrat čiščeno in le odbrano debelo seme, zadostuje polovica semena v primeri z drugim cenim, a slabim semenom, zato je kupec tega semena na vsak način na dobičku.

Naročila je prijavit

c. kr. kmetijski družbi kranjski v Ljubljani.

Razglas

o oddaji čistokrvnih izvirnih bikov simentalke (rumeno- in belolisaste) pasme.

Podpisani glavni odbor odda od sedaj naprej 8 bikov čiste simentalke pasme v tiste kraje po Notranjskim, Dolenjskim in v okolico Ljubljane, koder marajo za pisano živino, ki je mlečna in daje velike vole.

Te bike bode odbor oddajal na podlogi došlih prošenj, in sicer z ozirom na potrebo čistokrvnih plemenjakov po dotičnih krajih.

Vsak prosilec za bika mora v prošnji naznaniti, oziroma zavezati se:

1.) da je pripravljen bika vzprejeti o pravem času na družbenem poskusnem dvorcu na Viču poleg Ljubljane;

2.) da plača ob vzprejemu bika polovico tistih stroškov, katere je podpisani odbor imel zanj pri nakupu in pri vzreji čez zimo. (Biki stoje družbo po 260 do 300 gold. torej je polovična cena 130 do 150 gld.);

3.) da podpiše zavezno pismo, s katerim se zaveže prejetega bika imeti dve leti za pleme in, če ga iz katerega koli zadostnega vzroka z dovoljenjem podpisanega odbora proda, povrniti po 5 gld. za vsak mesec, kar ga pred časom odda.

Živinorejci, kateri bodo prejetega bika imeli čez 2 leti za pleme, in sicer najmanj 4 mesece dalje, dobodo po 20 gld. in za vsak nadaljni mesec po 5 gld. nagrade

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.

V Ljubljani, dne 31. marcija 1896.

Razglas

o oddaji čistokrvnih plemenih bikov sive pasme, kupljenih z državno podporo.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe bode meseca maja kupil s podporo, katero je dovolilo visoko c. kr. kmetijsko ministerstvo za pospeševanje govedoreje, nekaj bikov sive pasme.

Te bike bode oddajal odbor na podlogi došlih prošenj, in sicer z ozirom na potrebo čistokrvnih plemenjakov po dotičnih krajih.

Prošnje je vložiti do

30. dne meseca aprila t. l.

pri glavnem odboru c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani.

Vsak prosilec za bika mora v prošnji naznaniti, oziroma se zavezati:

1.) da je pripravljen bika vzprejeti o pravem času na oni bližnji postaji, ktera bode določena, in sicer tistega bika, katerega določi odbor;

2.) da bode poslal na račun precej, ko mu odbor naznani, da mu je bik prisojen, 10 gld., kateri zapadejo, če potem ne vzprejme odkazanega mu bika;

3.) da plača ob vzprejemu bika polovico tistih stroškov, katere je podpisani odbor imel zanj pri nakupu, in sicer odračunivši pod točko 2. omenjenih 10 gld., in

4.) da podpiše zavezno pismo, s katerim se zaveže imeti prejetega bika dve leti za pleme in, če ga iz katerega koli zadostnega vzroka z dovoljenjem podpisanega odbora proda, povrniti po 5 gld. za vsak mesec, kar ga pred časom odda.

Živinorejci, kateri bodo imeli prejetega bika čez 2 leti za pleme, in sicer najmanj 4 mesece dalje, dobodo po 20 gld. in za vsak nadaljni mesec po 5 gld. nagrade.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske

V Ljubljani dne 31. marcija 1896.

Št. 4320.

Razglas.

Na podstavi člena 5. z nemško državo sklenjenega dogovora o živinskih kugah z dne 6. decembra 1891. l. in točke 5. k temu dogovoru spadajočega končnega zapisnika (drž. zak. št. 16. iz l. 1892.) c. kr. ministerstvo za notranje stvari dotlej, dokler se ne ukaže drugače, brezpogojno prepoveduje uvažati govejo živino v kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru, iz naslednjih zapornih ozemelj nemške države, v katerih je razširjena plučna kuga, in sicer:

1.) iz vladnih okrajev Potsdam, Stettin, Devin, Arnsberg, Düsseldorf in Kolín v kraljevini Pruski;

2.) iz vladnega okraja Spodnje Bavarsko v kraljevini Bavarski;

3.) iz okrožnih glavarstev Lipsko in Cvikava v kraljevini Saksonski;

4.) iz vojvodine Anhaltske.

Ta prepoved stopi na mesto prepovedi, izdane z razpisom c. kr. ministerstva za notranje stvari z dne 10. februarja 1896. l., št. 4570., oziroma s tuuradnim razglasom z dne 14. februarja 1896. l., št. 2766.

To se vsled razpisa visokega c. kr. ministerstva za notranje stvari z dne 9. februarja, št. 7965., daje na znanje z dodatkom, da se prestopki te brezpogojne uvozne prepovedi kaznujejo po zakonu z dne 24. maja 1882. l., drž. zak. št. 51., eventualno po predpisu §. 46. občnega zakona o živinskih kugah in k temu zakonu izdanega izvršitvenega ukaza, drž. zak. št. 35. in 36. iz leta 1880.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, dne 13. marcija 1896.

Št. 4774.

Razglas.

Visoko c. kr. ministerstvo za notranje reči je z odlokom z dne 19. marcija 1896. l., št. 8325., naznanilo, da je zvezni svet šviški svoj sklep z dne 28. februarja 1896. l. v toliko premenil, da pooblašča kmetijski oddelek, da sme na zahtevanje kantonskih oblastev pod dosedanjimi pogoji dovoljevati uvoz klavne živine iz Avstro-Ogerske v določene, od železniških postaj ne preveč oddaljene klavnice in klavniške hleve.

Na živinski trg v Šmarjeto (St. Margarethen) ali po cestah v oddaljene kraje goniti avstrijsko živino je prepovedano še nadalje.

To se naznanja z ozirom na tuuradni razglas z dne 7. marcija 1896., št. 3964.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, dne 23. marcija 1896.

Listnica uredništva.

A. K. v G. Če je tele na popku počilo, je to ozdravljivo, toda zdravljenje prepustite živinozdravniku.

F. F. v G. Mi prav radi ustrezemo z odgovori na stavljena vprašanja, kolikor je v naši moči, a to se tiče le gospodarskih vprašanj; na druga odgovarjamo le tedaj, če so primerna za naš list in če nam je sploh mogoče odgovoriti nanja, kajti vsegovedništvo. To je samo ob sebi umevno, da ne vemo sami vseh odgovorov in jih moramo na ta ali oni način poizvedeti; za odgovore pa, ki ne spadajo v naš list, ne moremo žrtvovati časa po cele ure. Tako je tudi z Vašo kopico vprašanj, na ktera bi mogli še le tedaj odgovoriti, če bi se posvetovali s kakim pravnikom, zdravnikom in inženjerjem. To je bil vzrok, da nismo sprejeli Vaših vprašanj v list.

J. L. v Z. Preskušnjo rudnin glede njih tehniške porabe oskrbi c. kr. tehnološki obrtni muzej na Dunaju, (IX. Währingerstrasse 57).

M. T. v R. Kurji gnoj je na vrtu za vse one rastline, ktere zahtevajo močno gnojino, kakor zelje, ohrovt, kolerabe, špinača itd.

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pirc, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji 2 gld., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopni ceni: Inserat na celi strani 16 gld., na 1/2 strani 8 gld., na 1/4 strani 5 gld. in na 1/8 strani 3 gld. Pri večjih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah štev. 3.

Št. 7. V Ljubljani, 15. aprila 1896. Leto XIII.

Tržne cene.

Deželni pridelki:

V Ljubljani, 15. aprila 1896. (Izvirno poročilo.)

Semena: Domača detelja, novo blago gld. 32.— kr. do gld. 34.— kr.; nemška detelja (lucerna) gld. 40.— kr. do gld. 50.— kr.; gorenjska repa gld. 36.— kr.; laneno seme, domače ozimno gld. 11.50 kr.; konopno seme gld. 13.25 kr. do gld. 13.50 kr.; kuminovo seme gld. 32.— kr. do gld. 33.— kr.

Fižol: Rudeči ribniški gld. 9.— kr.; rudeči Hrvat gld. 8.— kr.; prepeličar (koks) gld. 9.50 kr. (Vse cene semen in fižola veljajo za 100 kg čistenelega blaga, kakor ga kmetovalci pripeljejo na prodaj.)

Suhe češplje: v dimu sušene gld. 14.— kr. do gld. 15.— kr. brez dima sušene gld. 17.— kr. do gld. 18.— kr.

Orehi domači: gld. 12.— kr. do gld. 13.— kr.

Ježice nove: gld. 4.75 kr. do gld. 5.— kr. za 100 klg.

Med: od gld. 24.— kr. do gld. 25.— kr.

Kože: Goveje, težke nad 40 kg po gld. 34.— kr. do gld. 36.— kr.

„ težke od 30 do 40 kg „ „ 28.— „ „ 30.— „

„ lahke „ „ 28.— „ „ 30.— „

(Te cene veljajo za 100 kg in sicer za kože izdelane po tukajšnjih običajih z rogovi vrod. Bikove kože po 31 kr. klgr.)

Telečje kože: 55 kr. za kg.

Kozličeve kože po gld. 1.— kr. do gld. 1.05 kr.

Svinjske kože: Čiste, brez napak 28 kr. za kg.

Druge vrste 15 do 20 „ „ „

Kože lisic po gld. 4.— do 4.50

„ kun „ „ 9.— „ 10.—

„ dihurjev „ „ 2.— „ 3.—

„ vidr „ „ 9.— „ 10.—

Kože zajcev po 15 do — gld. za 100 komadov.

Pepelika (potošl) po gld. 15.— 100 kg.

Žito:

V Ljubljani, 15. aprila 1896. Pšenica gld. 8.— kr., rž gld. 7.50 kr., ječmen gld. 6.50 kr., oves gld. 6.80 kr., ajda gld. 7.40 kr., proso gld. 6.30 kr., turšica gld. 5.40 kr., leča gld. 11.— kr., grah gld. 10.— kr., fižol gld. 12.— kr., seno gld. 2.40 kr., slama gld. 2.32 kr. (Vse cene veljajo za 100 kgr.)

Na Dunaji, 14. aprila 1896. Pšenica gld. 7.11 kr., rž gld. 6.80 kr., ječmen gld. 6.50 kr., oves gld., 6.74 kr., turšica gld. 4.30 kr. (Vse cene veljajo za 100 kilogramov.)

V Budapešti, 14. aprila 1896. Pšenica gld. 6.98 kr., turšica gld. 3.97 kr., oves gld. 6.34.

Goveda, meso ter živalski pridelki:

V Ljubljani, 15. aprila 1896. Goveje meso 64 kr., telečje meso 64 kr., svinjsko meso 66 kr., prasičje salo 70 kr., špeh svež 64 kr., špeh prekajen 65 kr., surovo maslo 72 kr. (Vse cene veljajo za 1 kilogram.)

Naznanilo.

Franc Podgoršek poprej F. Ogoreuc, posestnik drevsnice v Brežicah,

priporoča p. n. sadjerejem razne divjake in pritlikovce za piramide, spalirje itd. lepo vzgojene. Divjake za okuliranje in pikiranje, po 2 do 10 gld. tisoč; pritlikovci 2 do 4letni; piramide po 35 do 50 kr., spalirje po 40 do 60 kr. komad Breskve in slive, cepljene, dveletne, najlepše ameriške vrste, kakor: Amsden i. t. d., po 40 do 50 kr. komad. Da je roba poštna in prave vrste jamčim. Tudi imam pritlikovčje divjake, ivančke in kutine, stotina 1 gld. 50 kr. do 2 gld. 50 kr. (52—1)

Najizbornejše in cenejše členkaste travniške brane izdeluje in iz zaloge prodaja poleg družih kmetijskih strojev

Jos. Lorber v Žalcu pri Celji.

Cena jednuprežni brani 26 gld.

„ dvuprežni „ 32 „

Te brane se niso obnesle samo na travnikih z najboljšim uspehom, ampak tudi na polji pri pomladanski in jesenski setvi za poravnavo brazd in umetnih gnojil, kakor tudi še posebno za zrahljanje pozimski mokrini ali po plohah nastale trde površne skorje, kar priča polno priznanskih pisem. (12—5)

Dalje proizvaja vse v livarsko in strojno stroko spadajoče predmete za žage, mline in druge obrtnijske namene, kakor: zobna kolesa (vsake vrste), železna vretena, logarje, kolobarje za jermena, zamašnjake (Schwungräder), sploh vse sestavne dele za stroje; potem razne vlitte plošče, kotle, uteže (tudi za ure), rošte itd. itd.

Cene so gornjke, delo poštno, postrežba prijazna in točna.

Staro lito železo se kupuje in po dobrih cenah plača.

Izvrstne,
c. kr. jedino priv.

škropilnice proti peronospori

inženirja Živica, katere so se splošno razširile zaradi svoje preprostosti, trajnosti, lahke porabnosti pri vsakem obdelovanju trtja itd. prodajamo z garancijo po dosedanjih, nizkih cenah.

Živic in drugi v Trstu.

Razpošiljamo škropilnice tudi s posodami nove vrste.

Obrazce s cenikom pošiljamo radovoljno in poštne prosto.

Izdelujemo tudi razprašilnike za žveplo in neprenehljive vinske stiskalnice. (47-2)

Hranite drago neredilno bobovo kavo.

(33-2)

Primešajte h kavi $\frac{2}{5}$ prave Kneippove kave bratov Oelz v rudečih zavojih z zraven stoječo sliko kot varnostno znamko, potem primešajte še $\frac{3}{5}$ specialne Oelzove kave in zakuhajte v prvo $\frac{1}{5}$ bobove kave. — Ta zmes napravi zdravo, okusno in redilno pitno kavo, katera manj stane kakor druge kave.

Spoštovanjem

Bratje Oelz v Bregencu.

V krajih, kjer teh izdelkov ni dobiti v prodajalnicah, razpošiljamo na zahtevanje zavitke po $4\frac{1}{2}$ kg. franco za 2 gl. 10 kr.

C. in kr. privilegovani

aparati v ohranjenje piva.

Taisti so za gostilne in domačo porabo neizogibno potrebni in imajo to prednost, da pivo brez umetnega dovažanja ogljikove kisline ostane **cele tedne** sveže in okusno. Njihova uporaba je jako preprosta.

Poskusi teh preskušanih aparatov so dokazali, da se pivo **od začetka, do zadnjega kozarca**

enako dobro, peneče in čisto ohrani.

(22-4)

Cenike z navodilom pošilja izdelovatelj:

Albin C. Achtschin star. v Ljubljani

Gledališke ulice št. 8.

Priznalno pismo:

Aparat za ohranjenje piva je jako izvrsten, katerega vsacemu gostilničarju v vsaki zadevi najtopleje priporočam.

Kandija, dné 1. aprila 1896.

S spoštovanjem

Janez Konda.

Vnovič znižane cene!

Vse stroje za poljedelstvo.

Vnovič znižane cene!

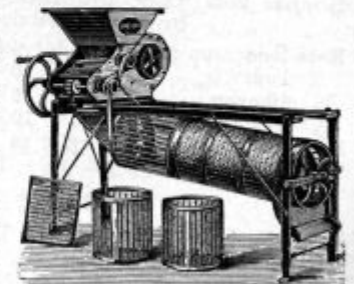

Zastopniki se iščejo.

Trijeri (čistilni stroji za žito) v natančni izvršitvi. Sušilnice za sadje in zelenjavo. Škropilnice proti peronospori, poboljšani sestav Vermorelov. Mlatilnice, mlini za žito, stiskalnice (preše) za vino in sadje različnih sestav, (te stiskalnice imajo skoro ono tlačilno moč kakor hidravlične [vodovodne] preše). Slamoreznice jako lahke za goniti in po zelo zmernih cenah. Stiskalnice za seno in slamo, ter vse potrebne, vsakovrstne poljedelske stroje prodaja v najboljši izvršitvi (17-2)

IG. HELLER na Dunaju

II./3 Praterstrasse 49.

Zastopniki se iščejo.

➡ Pred ponarejanjem se je posebno treba varovati! ➡

5000 klgr.

odpadkov od deteljnih semen po 2 kr. kg če se jih vzame najmanj 100 kg se prodajajo na mestu, dokler je kaj zaloge v naših skladiščih. (43-3)

MOISES & NEUWIRTH.

— Ljubljana, Dunajska cesta. —

OVES

(Willkom).

Ta težka vrsta ovsu vspeva v vsaki zemlji, je najzgodnejša, dá zelo obilo pridelka, visoko in prav dobro sla no za krmljenje ter nepreleži. Ker se ta oves redko seje, zadošča na oralo 50 kg. (44-3)

Razpošilja se z vrečo vred 25 kg za 5 gld.; 50 kg za 9 gld. 50 kr.; 100 kg za 18 gld. Vzorci v vrečkah po 5 kg se pošiljajo poštne prosto (franco) ako se znesek 1 gld. 70 kr. naprej pošlje na

Grajsčinsko oskrbnništvo Goliče pri Konjicah na Sp. Štajerskem.

Največa zaloga raznega semena

na pr. večne nemške detelje (lucerne), štajarske detelje, inkarnatke, turške in travniške detelje, raznih vrst velikanske pese, ki je splošno znana kot najboljša krma; potem travna semena za suha, mokra, peščena ali ilovnata tla. Velika zaloga raznih semen salate, kumar, peteršilja, zelene, sladkega graha, fižola, in drugih zelenjadnih vrst. (35-4)

Mnogobrojnega poseta prosi

PETER LASSNIK

v Ljubljani.

Ozira vreden zaslužek

posebne vrste in dolgotrajnosti, ponudi se v vsakej fari razumljivim, krepostnim in spoštovanim osebam. (27-5)

Pismena vprašanja pod „9.132“ Gradec, poste restante.

Jajca za valjenje

od posebno plemenitih kur, kakor: od pegateno po 15 kr., od pravih štaj. kur po 15 kr., Houdan po 20 kr., Plymouth Rocks po 20 kr., domače Fazane 30 kr., Dorking 30 kr., Kokinkina rumene 30 kr. in prave harsarske kanarčke z domačim križane prodaja

IVAN KRANJC v Št. Ilju pošta Velenje na Štajerskem. (37-4)

Brnsko SUKNO

modno blago in ostanke.

Naročite naravnost iz najcenejšega vira najokusnejših in najboljših izdelkov

Zahtevajte

bogato zbirko najnovejših vzorcev pomladnega in poletnega blaga kakor: kamgarna, ševijota ter najboljših lodnov iz zaloge c. kr. priv. tovarn za najfinejšo sukno in izdelkov iz ovčje volne

MORIC SCHWARZ,

Zwittau (Brnu). R

Vsakovrstno blago za uniforme.

Posiljajo se tudi najmanjše množine in kar ne v gaja se vzame nazaj. Vzorce franko. Pošilja se proti povzetju.

— Tlačoče priznanj. —

Vzorci, ako se nič ne naroči, prosijo se nazaj.

Apneno klajo

(od Mih. Barthelna in drugov na Dunaji)

najboljša primes k krmi za živino in kuretino, dobi se pri (39-4)

Ivanu Pauserju,

trgovcu v Ribnici.

Naznanilo.

Sprejme se v službo s 1. majnikom zanesljiv, priden, energičen, v sadjarstvu, kletarstvu in v novi kulturi vinogradov popolnoma zmožen (50-1)

— upravnik —

Plača na leto 200 gld. in vsa oskrba

Prošnje in prepise spričeval sprejme oskrbnništvo grajsčine Jurovo, pošta Metlika.

Bukove dile (testone)

2-20 m dolge, 2 cm debele in od 22 do 29 cm široke kupi v vsaki množini (48-2)

ANTON ŽNIDERŠIČ v II. Bistrici.

Lepo posestvo

blizu železniške postaje na Gorenjskem se proda ali dá v najem. (28-5)

Naslov pove „uredništvo“ tega lista.

Pri

JOSIPU LEUZU, trgovcu v Ljubljani,

Reseljnova cesta št. 1. poleg mesarskega mosta dobijo se

jajca za valjenje

od najlepših rac in gosi, kakor vsakovrstni semenski (32-2)

— krompir —

in sicer: najfinejši zgodnji rožnik, beli zgodnji ameriški, češki in moravski onejidovec, pravi ribničan, kakor več drugih vrst češkega in moravskega krompirja; nadalje se dobi lep mali čebulček za saditi, lep češki oves in ječmen in več drugih vrst semen po zelo nizkih cenah.

NAZNANILO!

Udano podpisani umetni in trgujoči vrtnar, daje na znanje slavnemu p. n. občinstvu in svojim častitim naročnikom, da je njegov, bogato ilustrovan cenik za leto 1896 ravnokar izšel ter se razpošilja na zahtevanje franko in zastonj. V zalogi ima vsakovrstne zelenjadne, poljske, travne in cvetlične semena; lepotne grmiče, borkovce, vrtnice (Gartenrosen), rastline za gorke in mrzle sobe, gomolnatih in čebulnatih rastlin; šopke, vence in raznovrstnih drugih predmetov, sploh vse v njegovo stroko spadajoče reči.

Naročila izvršuje točno, natančno in po najnižjih cenah.

Za obilno obiskovanje prosi z najodličnejim spoštovanjem

Alojzij Korsika,

umetni in trgujoči vrtnar v Ljubljani, Tržaška cesta.

(18-4)

„Kupi pri velikem trgovcu, a ne pri malem!“

To velja sosebno za mojo trgovino, kajti le tako velika trgovina kakor moja ima vsled nakupa ogromnih množic blaga proti takojšnjem plačilu malo stroškov, kar je slednjič le kupovalcu na korist.

Krasni vzorci se pošiljajo zastonj na zasebne kupovalce. Zelo obsežne uzorčne knjige, kakor jih še ni bilo, dobe krojači nfrankovane. (41-2)

Blago za obleke.

Peruvijan in dosking za visokoč. duhovščino, predpisano blago za c. kr. uradniške uniforme, tudi za veterance, požarne brambe, telovadce, livreje, sukno za biljarde in igralne mize, prevleke z a vozove, lodne, tudi nepremočne za lovske suknje, perilno blago, potne pléde od 4 do 14 gld. itd.

Vredno, pošteno, trpežno, čisto volneno sukno blago in ne cene cunje, ki niti niso vredne krojarskega dela, priporoča

JAN. STIKAROFSKY

v BRNU (Avstrijski Manšester).

Največa tovarniška zaloga v vrednosti 1/2 milijona goldinarjev.

—♦♦ Pošilja se le po povzetju. ♦♦—

Svarilo! Agentje in krošnarji radi prodajajo svoje malovredno blago pod imenom „blago Stikarofskega“. Da se takem sleparijam v oko pride, javim, da tem ljudem sploh svojega blaga ne prodajam.

Mala naznanila.

Vsak ud c. kr. kmetijske družbe kranjske sme po dvakrat na leto in sicer brezplačno prijaviti med „Malimi naznanili“ kako objavo tikajočo se gospodarskega prometa. Objava ne sme presegati dve vrsti in je vsako vrsto čez to število plačati po 5 kr. za vsak natis. Neudje plačajo za objave med „Malimi naznanili“ po 5 kr. za vsako vrsto in vsak natis. Denar je naprej poslati.

Najbolje osipalnice in pluge po 8 gld., močnejše po 9 gld. izdeluje Miha Preložnik, kovač v Hotinji Vasi, pošta Kranichsfeld. (34)

5000 klgr. lepega onejida krompirja po 4 kr. kilogram proda Ivan Kavalar, posestnik v Radečah na Gorenjskem. (71)

6 mesecev starega lovskega psa, brak, potomec izvrstnih starišev, lepe postave, srednje velikosti, cena 8 gld. proda Josip Jurca, posestnik v Bukovji, pošta Postojna. (72)

Močan tajselj, dobro obranjen in malo rabljen, proda Franc Rudolf, posestnik v Črnem Vrhu pri Idriji. (73)

Onejida krompir ima v zalogi in naprodaj po 2 gld. 80 kr. 100 kg Anton Kuralt, posestnik v Zg. Senici, pošta Medvode. (74)

Leseno robo, kakor: škafe, čebre, brentače, niške, grablje itd. ima po nizkih cenah naprodaj Matevž Lampe v Črnem Vrhu pri Idriji. (75)

Pravi pristni brinjevec, iz kraškega brinja, ima naprodaj od 1 do 100 litrov, liter po 90 kr. Martin Vodnik na Trati štev. 10., pošta Gorenjavas. (76)

Kole za hmelj, prekle za fižol in trtne v velikem številu; 1 plemenega bika, 2 leti starega, belanske pasme; 2 pitana, 1900 kg težka vola proda Anton Koprivnikar, posestnik in trgovec z lesom v Litiji. (78)

Pristni brinjevec, dobro in uležano istrijsko brinje prodaja po najnižji ceni Anton de Gleria v Dolenjem Logatcu. — Uzorci brezplačno. (79)

Seme pravega ribniškega fižola ima naprodaj Jakob Lavrenčič, posestnik v Sodražici. Cena 12 gold. za 100 kg postavljen na postajo Ribnica. (80)

Ovčji sir prodaja v hlebih po 65 kr. kilogram Anton Vester, posestnik v Zagorici, pošta Bled. (81)

Puškarske izdelke,

priporoča slavnemu p. n. občinstvu, kakor: vsakovrstne puškarske izdelke najnovjših sistemov, puške: lovske za brok ali krogelje, kakor tudi take za tarčo, sobne puške (Flobert), ter orožje v osebno obrambo.

Vsakovrstna popravila in predelovanja po najnižjih cenah.

Vse pri meni izdelano orožje je samo ročno delo iz najboljšega materiala; vse puške so uradno preskušene in dobro uravnane. (34-6)

Za vsako delo sem vestni porok sam.

Obširne ilustrovane cenike, slovenske in nemške, dopošiljam na zahtevanje poštne prosto.

ANTON SODIA, puškar v Borovljah
(Ferlach) Koroško.

Trtne škropilnice „Patent Schindler“.

IVAN SCHINDLER

Izdelovalec strojev in sprav

izdelava in poplita vsa vrstna in najboljše kakovost in iz najprikladnejše materialne pogojne STROJEVE, SPRAVE in ORODJE VSAKE VRSTE ZA KMETIJSKE OSERTNIJSKE IN POHISNE NAMEMBE

Kataloge v slovenski in vsi od žito medob razpisilijom zastavlj.

Popravila se preskušajo in najboljše in najprimernejše izdelajo.

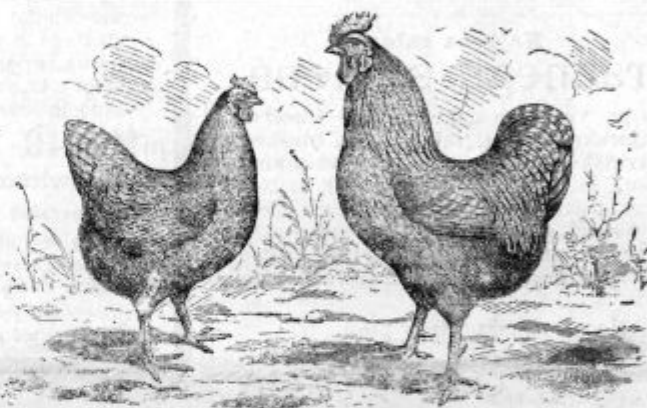
Okrepanje posameznih delov in strojev vsaki vrsti.

Može se poslati na naveden in obravnavati.

IVANA SCHINDLER Izdelovalec strojev v Rimbergu pri Dunaju.

(49-2)

Jajca za valenje

od najboljših kokošjih pasem za kmetovalce

Houdan in Plymouth Rocks po 15 kr. eno-
dobiti je pri (51-1)

Jos. Lenarčič-u na Vrhniki.

Nik. Hofmann,

tovarnar kirurških instrumentov, umetelni, ter orožni kovač in nožar v Ljubljani na Mestnem trgu št. 12,

priporoča bogato zalogo svojo raznovrstnega v njegovo stroko spadajočega blaga. Vsa zaloga iz lastnih izdelkov in se vsako prodano reč jamči, da je dobra in iz najboljšega blaga narejena.

Zlasti so v zalogi najboljši noži za vrtnarje in vinogradarje, kakor sploh nožarsko in fino kovaško orodje za kmetovalce, vrtnarje, vinogradarje, gozdarje itd.

Reči, ki niso v zalogi, se po naročilu precej in v najboljši kakovosti naredé. (9-2)

